

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE FİMLERİN YERİ VE ÖNEMİ

Adem İŞCAN*

ÖZET

Film, işitsel-görsel bir sanat olarak -millî ruhu yansıtan düşünce ve duygularla şekillenen-toplumun kültürel ve estetik imgelerini gerçekçi bir şekilde yansıtır. Film, gerçek yaşamı, popüler kültürü ve sanatı yansıtan bir aynadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Türk filmlerinin kullanılması, öğrencilerin kolaylıkla Türkçe sözlü iletişimlerini, konuşma ve dinleme becerilerini geliştirecektir. Makalede, yabancı dil öğretimi ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde filmlerin kullanılması ele alınmış ve buna bağlı olarak bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Film, yabancı dil, etkinlik, Türkçe öğretimi.

THE ROLE AND SIGNIFICANCE OF FILMS IN THE TURKISH TEACHING AS FOREIGN LANGUAGE

ABSTRACT

The film as an audio-visual art, it truly reflects the society's cultural, aesthetic images by shape to express certain thoughts and feelings, reflecting the national spirit. Film is a mirror to reflect real life, popular culture and the art. The usage Turkish movies in Turkish teaching as foreign language, students will easily to improve their Turkish oral communication, Turkish speaking skills and listening skills. The paper deal with the use of films in foreign language teaching and Turkish teaching as foreign language and depending on these, makes some of recommendations.

Key Words: Movie, foreign language, activity, Turkish teaching.

Giriş

Dil, bir toplumun anlaşma vasıtası olduğu gibi, aynı zamanda bir kültür taşıyıcısı ve aktarıcısıdır (Özbay 2002: 15). Öyleyse ikinci bir dili öğrenme, başka bir kültürü öğrenmenin ve onu tam anlamıyla algılamının en kolay ve mükemmel yoludur.

Yabancı dil öğretimi, kültür öğretimidir. İnsanlar ait oldukları toplumun ve o topluma ait kültürün kelime ve kavramlarıyla kendilerini ifade ederler. Bütün kelime ve kavramların arkasında bir kültür geçmişi vardır. Bu sebeple öğretilen toplumun yapısı ve sosyal değerleri dikkate alınmalıdır (Avcı, 2002).

---

* Yrd. Doç. Dr., Gaziosmanpaşa Ü. Eğt. Fak. Türkçe Eğt. Böl. El-mek: aiscan@atauni.edu.tr

Dil öğretiminde kültürel öğelerin aktarılması gerekmektedir. Aksi takdirde yabancı dil öğretimi eksik kalır. Çünkü dil, kültürün aynası ve aktarıcısı durumundadır. Yabancılara Türkçe öğretirken kültür unsurlarına yer vererek onların dilin içine girmelerini sağlamak, sosyal ilişkilere yer vermek ve öğrendiklerini sıkça tekrarlatmak gerekir (Barın, 1994: 55).

Eğitimde uzun süre çok ortamlı öğretimin temelini öğretmen ve ders kitabı oluşturmuştur. Bugün ise çağdaş teknoloji imkânlarından eğitimde yararlanılması sebebiyle öğretmen-ders kitabı ikilisinin yanı sıra değişik kaynaklar sınıf içindeki çok ortamlı öğretimin sağlanmasına yardımcı olmaktadır. Bu kaynaklar genelde göze ve kulağa hitap eden araçlar olmaktadır. Sınıf içinde ne kadar çok bu araçlara yer verilirse öğrencilerin güdülenme düzeylerinin de o kadar artacağı belirtilmektedir (Demirel 2007: 59'dan aktaran: Barın 2007: 191). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de bu araçlardan etkin bir biçimde yararlanmak gerekmektedir (Barın 2007: 191).

Görüldüğü gibi kültürel öğelerin aktarılmasında çok önemli bir yere sahip olan yabancı dil öğretiminde ders kitapları ve öğretmenin yanı sıra farklı kaynakların özellikle de görsel-işitsel araçların kullanılması adeta zorunluluk hâline gelmiştir.

Video ve Filmlerin Dil Öğretimindeki Yeri ve Önemi

Günümüz yabancı dil öğretiminde yaygın olarak kullanılan görsel- işitsel araçların başında video dolayısıyla filmler gelir. Video, televizyon teknolojisiyle bütünleşen bir ortam olarak öğrenmede yeni yöntemler oluşturmakta, uzaktan öğretim ve bireysel öğrenme süreçlerinde büyük potansiyele sahip bulunmaktadır. Videonun eğitim açısından sağladığı yararlar şu şekilde sıralanabilir:

1. Erişilmesi veya temini mümkün olmayan ya da çok zor olan işlemleri, gereçleri, olayları yer, hız ve zaman değişimlerini kolaylıkla sınıf içine getirirler.
2. Kazanılan bilgi kapsamını koruyarak, bilgilerin kısa sürede unutulmasını önlerler.
3. Hassas ve tartışmaya açık konuların etüdünde objektif görüş sağlarlar.
4. Araştırma ve okumaya karşı ilgi uyandırırılar.
5. Grup üyelerinin tamamına aynı olanakların tanınmasını sağlarlar.
6. Tutum ve davranış değişikliklerini kolaylaştırırılar.
7. Hemen bütün öğrencilerin ilgilerinin uyanmasına ve bu ilginin devam etmesine yardım ederler.
8. İşlenen konunun uzmanlarını ve konuyla ilgili sayısız kaynakları sınıfa getirirler.
9. Öğrencilerin, yaşanan sosyal ve fiziki çevre ile temasını sağlarlar.
10. Yaşları ve yetenekleri değişik de olsa, bütün gruplar için elverişlidirler (Odabaşı-Namlu 1998).

Video uzun zamandan beri, hem gerçekçi (güvenilir) dinleme kaynağı hem de yazma ya da konuşma etkinliklerinde destekleyici bir materyal olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte video kullanılarak yapılan öğretimin etkisini araştıran bir kaç çalışma

bulunmaktadır. Yapılan araştırmalarda (Chiang 1996 ve Lin 2002), öğrencilerin derste kullanılan videoyu ilgi çekici ve eğlendirici bir materyal olarak düşündükleri görülmüştür. Video ve özellikle filmler, dinleme becerilerini geliştirmede bazı avantajlar sağlar. Filmler, senaryoları yazılı olmasıyla birlikte ana dilde seslendirilirler. Böylece ana dilin en doğal hâlini temsil ederler (Liou, Katchen ve Wang 2003: 224).

Günlük konuşma dili, eksik cümleler ve birçok hatayla doludur. İnsanlar bazen mırıldanır, bazen de garip bir ses tonuyla konuşurlar. Bu konuşmalar, bölgesel ve etnik yapı farklılığı gösterir. Bütün bu söylenenleri kitaplarda göstermek zordur. Fakat filmlerde bu tür diyaloglara rastlamak olağandır. Bu bağlamda filmler, aktörlerin -uygun vücut dili ve diğer pragmatik davranışları birleştirmeleriyle- doğal dili nasıl kullandıklarını gözleme fırsatı verir. Ayrıca öğrenciler kelimelerin anlamları yerine filmdeki hikâyeye odaklanırlarsa yoğun biçimde dinleme pratiği yapma fırsatını bulabilirler (Liou, Katchen ve Wang 2003: 224).

Ayrıca, filmler; bilişsel, duyuşsal ve psikomotor niteliklerin öğrencilere kazandırılmasını kolaylaştıran materyallerin başında gelmektedir (Demircioğlu 2007: 77).

Yabancılar Türkçe Öğretiminde Filmle Öğretme ve Öğrenme Süreci

1) Filmlerin seçimi

Aktif izlemeyi ve etkileşimi gerçekleştirmek için uygun filmlerin seçimi çok önemlidir. Filmlerin seçiminde tüm sorumluluk öğretmendedir. Öğretmen filmlerin seçiminde çok dikkatli ve titiz davranmalıdır. Film seçiminde dikkate alınması gereken bazı ölçütler bulunmaktadır. (<http://www.yydszx.com/shownews.asp?newsid=540>)

a) Filmin içeriği dikkatlice incelenmelidir. Çünkü günümüzde ticari kâr kaygısı taşıyan pek çok film şirketi, çok daha fazla seyirciyi sinema salonlarına çekebilmek için, bazı sağlıksız unsurları içeren filmleri piyasaya sürmektedirler. Sonuçta bazı filmler şiddet ve cinsellik içeren unsurlarla doludur. Bu da öğrencilerin ahlâki yapısı üzerinde son derece kötü etkiler bırakmaktadır. Ayrıca filmin konusu da karmaşık bir yapıda olmamalıdır. Aksi takdirde anlaşılması zor olacaktır.

b) Bazı filmlerin dili de sorunlara neden olmaktadır. Bu yüzden öğretmen, filmlerin seçiminde özellikle dildeki telaffuz ve tonlamaya dikkat etmelidir. Hatalı veya gerçek dışı kullanılan dil, öğrencilerin dil edinimine zarar verir. Bununla birlikte, bazı filmlerde etkileyici ve doğal dil kullanılmasına rağmen, küfürlü ifadelerin de sıkça kullanıldığı görülmektedir. Öğretmenin bu açıdan da filmi değerlendirmesi gerekecektir.

c) Filmlerin seçiminde öğrenci faktörü de mutlaka dikkate alınmalıdır. Filmdeki konuşmalar, hem öğrencinin ilgisini çekmeli, hem de onların dil yeterlilik seviyesine uygun olmalıdır. Film dilinin çok basit ya da çok karışık olması da öğrencinin cesaretini kıracaktır.

2) Ders etkinlikleri

Ders etkinlikleri olmaksızın film aracılığıyla dil öğretiminde başarılı sonuçlar almak zordur. Bununla birlikte, ders etkinliklerinin sayısı, öğrencilerin etkinlik

hazırlayabilecekleri oranda olmalıdır. Aksi takdirde fazla etkinlik, öğrencilerde can sıkıntısı oluşturabilir. Bu yüzden etkinliklerin hazırlanmasından önce bazı hususlara dikkat edilmelidir. İlk olarak öğretmenin, bu etkinlikleri ne amaçla kullanacağını farkında olması gerekir. Yani öğretmen, bu etkinliklerle öğrencilerin hangi becerilerini geliştirmeyi amaçladığını bilmelidir. İkinci olarak, etkinlikleri hazırlarken öğrencilerin ilgisini ve dil yeterlilik düzeyini göz önünde bulundurmalıdır. Son olarak, film gösterimi için zaman ve mekân seçiminin uygun olmasına dikkat etmelidir.

2.1. Film Gösteriminden Önceki Ders Etkinlikleri

Film gösteriminden önce -beyin fırtınası olarak da adlandırılabilir- şekilde- filmin arka planıyla ilgili genel bilgiler edinmek gerekir. Öğrencilerin filmin öyküsüyle ilgili genel bilgiler edinebilmesi ve böylece filmin daha iyi anlaşılabilmesi için, öğretmenin dersten önce filmle ilgili bilgiler edinip, bunu sınıfta öğrencilerle paylaşması gerekir.

Öğretmen, ayrıca, filmde anlaşılması zor olarak görülen dil unsurlarını önceden belirleyip öğrencilere bu konuda açıklayıcı bilgiler vermelidir. Böylece öğrenciler derse tamamen hazırlanmış olurlar. Bu durumda öğrenciler filmde geçen her sözcüğün anlamını kavrayamazlar da hikâyenin ana fikrini kavrayacaklardır.

Film gösterimi sırasında öğrencinin dikkatini önceden çekebilmek için bazı düzenlemeler yapılabilir. Çünkü filmin etkileyciliği ve canlılığı yüzünden bazı öğrencilerin dikkati kolayca dağılabilir. Bunu önlemek için, öğretmen, öğrencilerin yanıtlayacağı bazı akılcı ve mantıklı sorular hazırlayabilir. Böylece öğretmen, öğrencilerin, dikkatlerini filme çekebilir. Ayrıca, onların yalnızca eğlence amaçlı film izlemelerini önleyebilir.

Gösterilecek filmin alt yazılı olup olmaması konusunda farklı görüşler vardır. Bazıları, öğrencilerin motivasyonunu azaltmamak için alt yazısız filmlerin kullanılması gerektiğini iddia ederken, bazıları da alt yazılı filmlerle yabancı dil öğretimindeki asıl hedefe ulaşılamayacağını ve öğrencilerin alt yazılı filmlere bağımlı hâle geleceklerini savunur. Bize göre, bu konu, öğrencinin dil yeterlilik seviyesine bağlıdır. Örneğin, ileri seviyedeki öğrencilere alt yazısız filmler izletmek daha uygun görünmektedir. Fakat nispeten düşük dil seviyesindeki öğrencilere de başlangıçta alt yazılı filmler göstermek daha uygun olacaktır. Sonradan aşamalı olarak alt yazılı filmlerden alt yazısız filmlere geçilmelidir. (<http://www.yydszx.com/shownews.asp?newsid=540>)

2.2. Film Gösterimi Sırasındaki Ders Etkinlikleri

Gösterim sırasında, bir rehber olarak öğretmenin rolü çok belirgindir. Bu süreçte öğretmenin görevini “düğmeye basarak filmi başlatmak” şeklinde basit olarak görmek son derece yanlıştır. Film, yarıda kesilebilir, yeniden oynatılabilir, durdurulabilir ya da belirli anlarda ses ve görüntü kesilebilir. Aslında, filmin kontrol edilebilir yapısı, onun avantajlarından biridir.

Filmin temasını ya da ana fikrini ortaya çıkaran sahneler gelindiğinde öğretmen - öğrencilerin filmde ön plana çıkan olayları yeniden düşünmeleri için- filmi durdurabilir.

Bu esnada, “O olay niçin oldu?”, “O’nu kim yaptı?”, “Başrol oyuncusu niçin şunu söyledi?” gibi bazı sorular sorulabilir. Böyle yaparak öğrencilerin önemli sahneleri yeniden düşünmeleri, bazı önemli ve çarpıcı konuları daha iyi anlamaları sağlanabilir. Öğretmen bu tür sahneleri -öğrencilerin daha iyi anlamalarını sağlamak için- tekrar tekrar oynatabilir.

Filmlerde az ya da çok özlü ifadeler vardır. Öğretmen bu ifadeleri mutlaka öğrencilere göstermelidir. Bu tarz faydalı sözcükler, deyimler ya da cümleler görüldüğünde, öğretmen filmi yeniden durdurabilir. Öğrencilerin dil bilim duyarlılığını geliştirmede bu örneklerin kullanılması son derece akılcı bir yoldur.

Bazen tek tek sözcük analizi yapmak gerekebilir. Aktör ve aktrislerin söylediği bu ifadeler, ders kitaplarında yazılı dil öğelerinden çok daha etkilidir. Böylece öğrenciler, hedef dili öğrenme, özellikle konuşma ve taklit etme konusunda daha istekli olacaklardır. Bu dil unsurlarının ezberlenmesi, yalnız öğrencilerin telaffuz yeteneğini geliştirmez; aynı zamanda hedef dilin derin yapısını anlamalarına yardımcı olur. Yine de öğretmen, film izleme boyunca öğrencilerin istekli olup olmadıklarını gözlemelidir. Eğer film pek çok kez durdurulmuşsa öğrencilerde sabırsızlık ortaya çıkar ve onlar pasif konuma geçebilirler. Özetle, öğretmen etkinlikleri hazırlarken “öğrenci merkezli” düşünceden hareketle öğrenciyi tüm yönleriyle hesaba katmalıdır. (<http://www.yydszx.com/shownews.asp?newsid=540>)

2.3. Film Gösteriminden Sonraki Ders Etkinlikleri

Gösterimden sonra bütünüyle öğrencilerin aktif olarak katılımını gerektiren pek çok etkinlik yapılabilir. Bu etkinliklerin öğrenciler açısından hem eğlendirici hem de onların hedef dile karşı daha olumlu tutumlar sergilemelerini sağlayacak nitelikte olması beklenir. Öğretmenin asıl görevi bu aşamada başlar.

Bu aşamada öğrenciler, gösterimden önce kendilerine yöneltilen soruları yanıtlayabilirler. Böylece onlar belirli konularla ilgili hafızalarını yenileme fırsatını bulacaklardır. Onların doğru ya da yanlış yanıt vermeleri -film sahneleriyle ilgili olduğu sürece- önemli değildir. Eğer bu sorular tam olarak yanıtlanamazsa filmin bütünüyle yeniden izlenmesi gerekir.

Bazı öğrenciler, onların sempati duydukları film yıldızlarının konuşmalarını anlayabilmek için güçlü bir beklenti içinde olabilir. Öğretmen belirli etkinlikler hazırlayarak bu motivasyonu avantaja dönüştürebilir. Örneğin, öğretmen bazı öğrencileri -aktörlerin kullandığı sözcükleri taklit etmeleri için- (film de belirli yerlerde durdurarak) kürsüye davet edebilir. Bu esnada, öğrencilere -onların istediği kadar- defalarca sahneleri görme fırsatı verilir. Üstelik bu sahneleri izledikten sonra rol oynama etkinlikleri uygulanabilir. Biraz zor olmasına rağmen bu etkinlik uygulaması, öğrencinin ilgisini daha çok çekecek ve sınıf atmosferini daha canlı kılacaktır. Üstelik, öğrencinin hedef dildeki iletişim yeteneği de gelişecektir.

“Yeniden anlatma” çalışması, öğrencilerin sözlü dil yeteneğini geliştiren önemli diğer bir yöntemdir. “Açık bir dille, ana fikrin ve temanın özetlenmesi” ise, öğrencilerin

dili pratik şekilde kullanma yeteneğini ve onların filmi tüm yönleriyle anlamalarını sağlayacaktır.

Bu etkinliklere bağlı olarak “filmden yansıyanlar” konulu bir deneme yazdırılabilir. Yazma ve tartışma süreci yoluyla öğrencilerin konuşma ve yazma yetenekleri büyük ölçüde gelişecektir. (<http://www.yydszx.com/shownews.asp?newsid=540>)

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Türk Filmlerinin (Türkçe Filmlerin) Önemi

Güçlü kurguya, zengin toplumsal ve kültürel unsurlara sahip Türk filmleri pek çok yönden Türk kültürünü ve toplumunu yansıtan araçlardır. Türkçe filmler, gerçek dil çevresinde zengin kültürel çağrışımlar sağlar. Türkçe filmlerin izlenmesi öğrencilerde;

- * Türkçeye karşı dil hassasiyetinin kazanılması,
- * Dinleme ve konuşma becerilerinin gelişmesi,
- * Bilgi dağarcığının ve kültürel birikimlerinin artması,
- * Türkçe öğrenmeye daha istekli olmaları gibi birçok faydalı nitelik kazandıracaktır.

Yukarıda bahsedilen değerlere sahip Türk filmlerinin yabancılara Türkçe öğretimi açısından bazı üstün özellikleri vardır:

a) *Türk filmi, Türkçenin üstün gücünü ortaya koymada önemli bir araçtır:* Türk filmi, gerçek dil çevresi yaratır ve öğrencilere yeterince dinleme pratiği yapmaları için mükemmel fırsatlar sunar. Türkçe bir film- aktörlerin ya da karakterlerin jest ve mimikleriyle, tavırlarıyla ve en önemlisi, Türkçenin çekiciliğini en üst düzeyde yansıtan mecazi ve özlü ifadeleriyle birlikte- doğal iletişim çevresine sahiptir. Türk filmlerinde yer alan bu tür ifadelerle öğrencilerin günlük yaşamda konuşulan Türkçeye aşinalığı daha çok artacaktır. Aşağıda yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılabileceğini düşündüğümüz filmlerden bazıları -Türkçenin mecazi ifadeleri ve özlü sözlerini yansıtan ifadeleriyle birlikte- verilmiştir:

“İnsanlar büyüdükçe hayalleri küçülür mü baba?” (Babam ve Oğlum 2005)

“Beni hapiste vurdular Keje ölmedim, hastalandım, bir ciğerimi orada bıraktım gene ölmedim, çok dövdüler beni, kan kustum ama ölmedim, yaşadım, seni bir kez daha görebilmek için yaşadım.” (Eşkuya 1996)

“Acı çekmeye gönüllü olmak, ruhunu o işten alamamak...” (Gönül Yarası 2004)

“Umut iyi bir şeydir, belki de en iyisi ve iyi şeyler asla ölmez.” (Babam ve Oğlum 2005)

“Korkma, sadece toprağa gideceksin, sonra toprak olacaksın, sonra sularla birlikte bir çiçeğin bedenine yürüyeceksin, oradan özüne ulaşacaksın, çiçeğin özüne bir arı konacak, belki belki o arı ben olacağım...” (Eşkuya 1996)

“Hayatın sevda karşısında ne önemi var.” (Eşkuya 1996)

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 6/3 Summer 2011*

b) *Türk filmi, öğrencilerin öğrenme güdüsünü ve isteğini artırır:* Türkçe film izleyen öğrencilerin Türkçeye olan ilgileri bir kat daha artar. Estetik yönüyle mükemmel bir sahne, çekici ve güzel imajlar, saf ve derin duygular, aktör ya da aktrislerin üstün sanat performansı, izleyicide derin etkiler bırakır. Böylece öğrencilerin Türkçenin dil evrenine girmeleri daha kolay olur. İzlenen her Türk filmi, öğrencilerin günlük yaşamda kullanılan Türkçeye daha fazla aşina olmalarını sağlayacaktır. Örneğin “Babam ve Oğlum” (2005) filmindeki en çarpıcı sahne olarak görülen ‘baba ve oğulun kucaklaşma anı’ öğrencilerde bu türden etkiler bırakabilir.

c) *Türk filmi, öğrencilerin Türk gelenek ve göreneklerini anlamalarına ve kültürel niteliklerini geliştirmelerine yardımcı olur:* Filmler, kültürel konuşma araçlarıdır. Hedef dilin konuşulduğu ülkelerin âdetlerini, alışkanlıklarını, insani ilişkilerini, geleneklerini ve karakterlerini, kısaca topluma ait ne varsa yansıtır. (<http://eng.hi138.com/?i92958>)

Öğrenciler, Türk filmleri sayesinde sadece Türkçe öğrenmezler. Ayrıca, Türk tarihi ve coğrafyası ile ilgili kimi bilgileri öğrenmenin yanı sıra toplumsal sorunlar hakkında da fikir sahibi olurlar. Bu da öğrencilerin farklı kültürlerle karşı duyarlılığını geliştirir.

Aşağıda Türk kültürü ve tarihini yansıtan ve bu yönden yabancılara verilen Türkçe derslerinde kullanılabileceği düşünülen bazı filmler tanıtılmıştır:

Türk Tarihi İle İlgili Filmler

1) *Veda* (2010): Veda, ölüme meydan okuyan bir kuşağın hikâyesi. Filmde sadece Atatürk’ün hayatı anlatılmıyor, aynı zamanda bir döneme ışık tutuluyor; dostluk, savaş, aşk, sevgi gibi konular ‘insan olmak’ çerçevesinde tekrar ele alınıyor. *Veda*, Salih Bozok’un anlatımıyla, bu dostluğun, Atatürk’ün hayatının dönüm noktalarının, vatani kurtarmak için ölüme meydan okuyan bir kuşağın komutanının hikâyesi... (<http://www.vedafilm.com/>)

2) *Dersimiz Atatürk* (2009): Film, çocuklarımıza ve genç neslimize Atatürk’ü en doğru, en yalın ve en seyrek değer şekliyle anlatma amacındadır. Film ayrıca, ülkemizin en özel dönemini ve tarihin en çok takdir edilen liderini en naif bakış açısıyla anlatırken farklı anlatım tarzıyla da dikkat çekmektedir. (<http://www.dersimizatatürk.com/v1.0/>)

3) *Cumhuriyet* (1998): Cumhuriyetimizin hangi şartlar altında, ne tür zorluklarla kurulduğunu, Türk tarihinin en önemli dönemini yalın bir dille anlatan tarihî bir filmidir.

4) *Nene Hatun* (2010): Film, Osmanlı ve Rus devletleri arasında 1877-1878 yılları arasında yapılan, tarihe ‘93 Harbi’ olarak geçen savaşta gösterdiği kahramanlıkla hatırlanan Nene Hatun’un hikâyesini konu almaktadır.

5) *Kurtuluş* (1994): Film, altı bölümlük dizi şeklindedir. Kurtuluş, ulusal kurtuluş savaşı destanını (kahramanlıklar, sevgiler ve acılarıyla birlikte) anlatan bir filmidir.

Türk Kültürü ile İlgili Filmler

1) *Babam ve Oğlum* (2005): 1980 darbe dönemi Türkiye’si arka planında, her insanın kendinden bir şeyler bulabileceği, her anı duygu yüklü, insana kendini ve

yaptıklarını sorgulatacak türden, hem baba hem de çocuk gözünden dünyaya ve yaşananlara bakılmış, anlatımı yalın ve anlaşılır, samimiyeti ise hat safhaya ulaşmış bir film olarak değerlendirmek mümkündür.

2) Mutluluk (2007): Film, Türkiye'nin hem geleneksel hem de modern yüzünü bir araya getiren bir yolculuk ekseninde ilerlemektedir. Türkiye'nin en doğusundan en batısına kadar doğal mekânlarında çekilen çok etkileyici bir coğrafyanın fon oluşturduğu *Mutluluk*'ta üç insanın dokunaklı hikâyesine tanıklık edilmektedir. (<http://www.mutlulukfilm.com/>)

3) Tatil Kitabı (2008): *Tatil Kitabı*, temelde taşradaki hayatın hızı ve ritmi üzerine bir film. Silifke'nin sadece turistik olmayan, farklı bir derinliğe sahip ve sinematografik havası, filmin atmosferinde baskın olmamakla birlikte, belirgin bir rol oynuyor. *Tatil Kitabı*, Silifkeli bir ailenin bir yaz boyunca başından geçenleri, daha çok ailenin küçük oğlu Ali'nin bakış açısını ön plana çıkararak anlatıyor. (<http://www.bulutfilm.com/film.aspx?id=10#>)

4) Selvi Boylum Al Yazmalım (1977): Türk sinemasının en iyi aşk filmlerinden biri olarak kabul edilmektedir. “Bu filmi çekici kılan ise, özgün hikâyesi ve filme uyarlanan senaryo yapısındaki sağlamlığının yanı sıra, seyircinin filmlere, karakterler ve onların içinde bulunduğu gerilimli ortamlar aracılığıyla katılımının sağlanmış olmasıdır.” (Künüçen 2008: 32)

5) Eşrefpaşalılar (2010): Film, İzmir'in kabadaylarıyla ünlü Eşrefpaşa semtinde yaşanan olayları konu edinmektedir. Türkiye'nin farklı ve öteki yüzü diyebileceğimiz bir kesimin hikâyesini yansıtmaktadır beyaz perdeye. Dram ve komedi motifleriyle önemli mesajlar vermektedir. Filmin –ana fikri olarak da nitelendirebileceğimiz- en önemli mesajı, toplumda çok farklı karakterdeki (kabadayı, mafya, cami hocası, hırsız, terzi vs.) insanların ortak bir noktada (sevgi dilinde) buluşabilecekleridir.

SONUÇ

Yabancı dil öğretiminde temel hedefe ulaşmada önemli araçlardan biri olarak görülen filmler, öğrenci motivasyonunu artıran gerçekçi materyaller olarak kabul edilmektedir (Rost 1991; Horne 2004; Kimura 1997; Imai 2004; Kone 1980). Ayrıca filmlerin sözcük hazinesini de geliştirdiği yapılan birçok araştırmada ortaya çıkmıştır (Yüksel ve Tanrıverdi 2008; Wesche and Paribacht 1996; Shmidt 2001).

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin en önemli amaçlarından biri, Türk toplumunun kültürel unsurlarını tüm yönleriyle öğrencilere aktarmaktır. Günümüzde kültürel unsurların yansıtılmasında en önemli araçlardan biri de hiç şüphesiz filmlerdir. Dolayısıyla, kurgu ve içerik bakımından Türk tarihini ve kültürünü en iyi şekilde yansıtan Türk filmleri de, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin en önemli araçlarından biridir.

Nitelikli Türk filmleri; zengin içeriği, kültürel dikkatleri, gerçekçi yapısıyla ve hepsinden önemlisi iyi bir yabancı dil öğretim yardımcısı olarak öğrencilerin en yakın arkadaşlarıdır. Türk filmleri, yalnızca dil öğretimine katkıda bulunmaz. Ayrıca, Türk toplumunun gerçek yaşamını da yansıtır.

Yabancılara verilen Türkçe derslerinde kullanılacak Türk filmlerinin altyazılı mı yoksa özgün dilde mi olması gerektiği de önemli bir konudur. Daha önce de belirtildiği gibi bu konuda öğrencilerin dil yeterlilik düzeyi dikkate alınmalıdır. Başlangıç seviyesindeki öğrencilere filmi alt yazılı olarak, ileri seviyedeki öğrenciler içinse orijinal dilde izletmek daha uygun görünmektedir.

Yabancılara verilen Türkçe derslerinde temel hedefe ulaşılması için, nitelikli Türk filmlerinden mutlaka yararlanılması gerekir. Filmler aracılığıyla Türkçe derslerinde istenilen verimi alabilmek için de Türkçe öğretmenlerinin bu konuda gerekli bilgi ve beceriye sahip olmaları gerekir. Bu nedenle Türkçe öğretmenliği lisans programıyla, yabancılara Türkçe öğretimi programlarında bu konuya ayrıntılı olarak yer verilmelidir.

KAYNAKÇA

- AVCI, Yusuf (2002). “ Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminin Kültür ve Yöntem Boyutu”, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi I.Uluslar Arası Truva-Çanakkale Dil Eğitimi ve Okul Gelişimi Sempozyumu, 22-25 Haziran 2002, Çanakkale. http://yadem.comu.edu.tr/1stELTKonf/TR_Yusuf_Avci_Türkçenin_Yabancı_Dil_1.htm (Erişim Tarihi: 20.12.2010)
- BARIN, Erol (1994). “Yabancılara Türkçenin Öğretimi Metodu”, A.Ü. *Tömer Dil Dergisi*, (17): 53-56.
- BARIN, Erol (2007). “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kısa Filmlerin Yeri”, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi Ulusal Kongresi, Kongre Bildiriler Kitabı, Ankara: 191-195.
- CHIANG, H. L. (1996). “Students Introducing Their Favorite English Movies, Papers from the 12th Conference on English Teaching and Learning in the Republic of China, Taipei: The Crane Publishing Co., Ltd.
- DEMİRCİOĞLU, İsmail (2007). “Tarih Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi”, *Bilig*, (42): 77-93.
- DEMİREL, Özcan (2007). *Öğretme Sanatı*, Ankara: Pegem A Yayınları.
- HORNE, C. (2004). “A Priority for Successful Communication”, *Journal of Bunkyo Gakun University Department of Foreign Languages and Bunkyo Gakuin College*, (3): 31-36.
- <http://www.bulutfilm.com/film.aspx?id=10#> (Erişim Tarihi: 20.11.2010)
- <http://www.mutlulukfilm.com/> (Erişim Tarihi: 18.09.2010)
- <http://www.dersimizatatürk.com/v1.0/> (Erişim Tarihi: 28.09.2010)
- <http://www.vedafilm.com/> (Erişim Tarihi: 18.11.2010)
- <http://eng.hi138.com/?i92958> (Erişim Tarihi: 10.09.2010)
- <http://www.yydszx.com/shownews.asp?newsid=540> (Erişim Tarihi: 21.12.2010)

- IMAI, Y. (2004). "Effect of Video Materials on Listening Teaching Comprehension", *Language Laboratory*, (41): 123-138.
- KİMURA, Takashi (1997). "Exploring L2 Comprehension Processes in Viewing Video with L2 Captions in Relation to Learners' Cognitive Styles". *Language Laboratory*, (37): 33-52.
- KONO, M. (1980). "Role of Films in Listening", *The English Teachers' Magazine*, (28/12): 13- 18.
- KÜNÜÇEN, H. Hale (2008). " Türk Sinemasının En İyi Aşk Filmi Selvi Boylum Al Yazmalı Filmde Yakın Çekimin Gücü", *Bilig*, (46): 9-36.
- LIU, H. C., Katchen J. E. and H. Wang (2003). "Teaching a Listening and Speaking Course with DVD Films: Can It Be Done?", *Lingua Tsing Hua*: 221-236. <http://mx.nthu.edu.tw/~katchen/professional/festschrift.htm> (Erişim Tarihi: 20.12.2010)
- LİN, L. Y. (2002). *The Effects Of Feature Films Upon Learners' Motivation, Listening Comprehension Performance And Speaking Skills: The Learner-Centered Approach*. Taipei- Tayvan: Crane Publishing Co., Ltd.
- ODABAŞI, Ferhan ve Aysel Gürcan Namlu. (1998). "Türkçe Öğretiminde Ortamlar." *Türkçe Öğretimi*. Editör: Seyhun Topbaş. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- ÖZBAY, Murat (2002). " Kültür Aktarımı Açısından Türkçe Öğretimi", *Türk Dili*, (602): 112-120.
- ROST, M. (1991). *Listening in Action*, New York: Prentice Hall.
- SCHMIDT, R. (2001). *Attention*. In p. Robinson (ed.), *Cognition and Second Language Instruction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- WESCHE, M. and T. S. Paribakht (1996). "Assessing Second Language Vocabulary Knowledge: Depth Versus Breadth". *The Canadian Modern Language Review*, 53 (1): 13-40.
- YÜKSEL, Doğan ve Belgin Tanrıverdi (2009). "Effects Of Watching Captioned Movie Clip On Vocabulary Development Of Efl Learners". *The Turkish Online Journal of Educational Technology*: 48-54